

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci žalobcu: **C. S. s.r.o. B.**, zastúpeného advokátom JUDr. T. B. Advokátska kancelária B., proti žalovanému: **S.O.I., Ú. I. S.O.I., B.** o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: P/0453/1/2004 zo dňa 13.4.2005, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S 177/2005-27 zo dňa 31. mája 2007, takto

rozhodol

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 177/2005-27 zo dňa 31. mája 2007 **potvrďuje**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, a o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a konania mu predchádzajúceho dospel k názoru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná a rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie I. S.O.I. v B. zo dňa 31.12.2004 č. P/0453/1/2004 o uložení pokuty žalobcovi vo výške 150.000,- Sk za porušenie § 11 je v súlade so zákonom č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane spotrebiteľa).

Krajský súd považoval za nedôvodnú námietku žalobcu, ktorú uviedol na obranu svojho konania, za ktoré bol sankcionovaný preskúmanými rozhodnutiami správnych orgánov, že počítačový program podľa § 5 ods. 8 zákona č. 383/1997 Z. z. /ďalej len autorský zákon/ patrí do skupiny predmetov duševného vlastníctva, a to ako literárne dielo požívajúce ochranu v zmysle autorského zákona, s poukazom, že neoddeliteľnou súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál potrebný na jeho prípravu, ak spĺňa pojmové znaky diela podľa § 6 ods. 1 a § 15 ods. 1 autorského zákona, a je tiež chránený ako literárne dielo, konštatujúc, že od pojmu počítačový program je potrebné odlíšiť pojem počítačová hra, ktorá je zložená z viacerých diel chránených v zmysle § 8 autorského zákona a to za účelom ich spoločného použitia, s tým, že podmienky použitia diela, ktorým sa v zmysle § 16 ods. 2 písm. b/ autorského zákona rozumie i preklad diela, sú špecifikované v ust. § 11 autorského zákona a preto počítačová hra a jej súčasť t.j. počítačový program, návod na použitie počítačového programu, či stvárnenie obalu, v žiadnom prípade nie sú vecou v právnom zmysle a teda nemôžu byť ani výrobkom podľa zákona o ochrane spotrebiteľa.

Krajský súd dospel k záveru, že prvostupňovým správnym orgánom bol spoľahlivo zistený a preukázaný skutkový stav pri kontrole dňa 22.6.2004 a 14.10.2004, keď tento zistil, že základný inštalčný manuál priložený k PC hrám neobsahoval zákonom stanovenú požiadavku zrozumiteľnosti údajov poskytovaných predajcom na použitie výrobku. Tieto skutočnosti považoval súd prvého stupňa za preukázané i vzhľadom k tomu, že žalobca ani v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu ani v žalobe proti právoplatnému rozhodnutiu žalovaného ich nespochybňoval. Pokiaľ žalobca argumentoval, že dielom je aj návod na použitie počítačového programu a grafické stvárnenie obalu a prekladom návodu by podľa neho došlo k zásahom do autorského diela, krajský súd uviedol, že požiadavka S.O.I. na dodržiavanie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa vo vzťahu k predávaným výrobkom neznamená zákonite dotknutie sa autorského práva, či iných práv vyplývajúcich z duševného vlastníctva.

Konštatoval, že pokiaľ zákon o ochrane spotrebiteľa od predávajúceho požaduje, aby zabezpečil preklad cudzojazyčného návodu na použitie do slovenského jazyka, pričom predmetné počítačové hry na CD nosičoch síce obsahovali pripojený návod na použitie, avšak v cudzom jazyku, bolo potrebné, aby predávajúci v zmysle § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa zabezpečil preklad takéhoto cudzojazyčného návodu na ich použitie do slovenského jazyka. Krajský súd poukázal na to, že žalobca nebol prvostupňovým správnym orgánom sankcionovaný za to, že v štátnom jazyku nebol uvedený počítačový program, ktorý tvoril počítačovú hru, ale bol sankcionovaný za to, že predmetné počítačové hry na CD nosičoch boli spotrebiteľovi ponúknuté bez toho, aby bol zabezpečený preklad návodu na použitie týchto výrobkov, ktoré tvorili inštalčné a herné manuály, ktoré k predmetným počítačovým hrám síce boli priložené ale v inom ako štátnom jazyku.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného č. P /0453/1/2004 zo dňa 13.4.2005 zrušuje a vec vracia na nové prejednanie a rozhodnutie prvostupňovým orgánom. Žalobca vytýkal prvostupňovému súdu, že vychádzal z nesprávneho posúdenia veci, keď počítačový

program považoval za vec, hoci ide o počítačový program, ktorý je nepochybne autorským dielom a nie hnutelnou vecou podľa všeobecnej občianskoprávnej úpravy.

Poukázal na to, že súd prvého stupňa sa úplne stotožnil s tvrdeniami žalovaného a rovnako ako aj žalovaný vôbec neprihliadol na skutočnosť, že počítačový program je podľa zaužívanej právnej teórie aj právnej praxe nehmotným majetkom a nie vecou v zmysle OZ. Namietal, že autorské dielo sa nestáva vecou, ani vtedy, keď je vyjadrené na hmotnom nosiči a preto počítačový program nie je vecou a nemôže byť ani výrobkom podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že naďalej trvá na to, že jediný hmotný predmet a teda vec v právnom zmysle, na ktorý sa vzťahuje úprava zákona o ochrane spotrebiteľa je CD nosič, na ktorom je počítačový program zachytený zmyslami vnímateľnej podobe, a preto CD nosič treba považovať za výrobok podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, z ktorých dôvodov si ako predajca splnil zákonné informačné povinnosti voči spotrebiteľovi, keď návod na použitie CD nosiča, ako veci určenej spotrebiteľovi, na ktorom bol počítačový program zaznamenaný, bol riadne priložený, s poukazom, že žalovaný voči tomuto návodu na použitie nikdy nevytýkal žiadne vecné či obsahové nedostatky a ani nikde neuviedol, z akých skutočností vychádzal, keď tvrdil, že žalobca predložil neúplný a nezrozumiteľný návod na použitie.

Žalobca nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca bol povinný zabezpečiť preklad cudzojazyčného návodu na použitie do slovenského jazyka podľa § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa, pretože autor počítačového programu sám rozhoduje, čo bude obsahovať jeho autorské dielo, vrátane toho, či do svojho autorského diela zahrnie aj podrobný popis o charaktere herného systému, variantoch hry, ktoré sa spustia po inštalácii počítačového programu. Vytýkal súdu prvého stupňa, že nepostrehol, že rozdiel medzi návodom na použitie výrobku, v tomto prípade CD nosiča a „návodom“ k samotnej počítačovej hre je zásadný, pretože zatiaľ čo návod na použitie nosiča sa nepochybne riadi zákonom o ochrane spotrebiteľa a vzťahuje sa na výrobok, návod k počítačovej hre je zhmotnená a neoddeliteľná súčasť autorského diela - počítačového programu, ktorý vytvoril autor.

Žalobca trval na tom, že si splnil svoju informačnú povinnosť podľa § 10 a 11 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď priložil k CD nosičom písomnú informáciu v slovenčine o spôsobe používania tohto výrobku a vyjadril presvedčenie, že žiaden slovenský právny predpis od neho nevyžaduje, aby prikladal aj návod na používanie počítačového programu, keďže tento nie je svojou povahou vecou v právnom zmysle, ale je súčasťou autorského diela a teda nemôže byť ani výrobkom, na ktorý sa vzťahuje zákon o ochrane spotrebiteľa. Poukázal na to, že z uvedených dôvodov vyplýva, že žalovaný prekročil svoje oprávnenia dané mu zákonom o ochrane spotrebiteľa a zákonom o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle § 246c v spojení s § 211 a násl. OSP a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z predloženého administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že I. SOI v B. pre B. rozhodnutím č. P/0453/1/2004 zo dňa 31.12.2004 uložil žalobcovi podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa peňažnú pokutu v sume 150.000,- Sk, pre porušenie § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že inšpektormi SOI vykonanou kontrolou u žalobcu 22.6.2004 a 14.10.2004 bolo zistené v ponuke spotrebiteľovi 8 druhov hier na CD nosičoch do PC v celkovej hodnote 158.128,- SK bez písomného návodu na použitie v štátnom jazyku.

Na základe odvolania žalobcu žalovaný rozhodnutím č.P/0453/1/2004 zo dňa 13.4.2005 odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie I. SOI potvrdil stotožniac sa so skutkovými ako aj právnymi dôvodmi prvostupňového správneho orgánu. Konštatoval, že vykonanou kontrolou bolo porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa presne a spoľahlivo zistené. Námietky žalobcu hodnotil ako bezpredmetné, keďže počítačová hra na CD nosiči je výrobkom podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, bez ohľadu na to, že jej základom je počítačový program, ktorý je dielom v zmysle autorského zákona, a ktoré požíva ochranu podľa tohto zákona. Poukázal na to, že v konečnom dôsledku je počítačová hra spotrebiteľovi ponúkaná ako jeden celok, samotný počítačový program je bez hmotného substrátu pre spotrebiteľa nepoužiteľný. Aby mohla byť počítačová hra spotrebiteľovi v plnej miere využitá, nepostačujú informácie o jej nainštalovaní v slovenskom jazyku. V tejto súvislosti zdôraznil, že zákon o ochrane spotrebiteľa v § 10 ods. 1 druhej vety zakotvuje, že informácie o spôsobe používania v štátnom jazyku sa musia uvádzať na výrobkoch, kde to vyžaduje povaha a účel využitia výrobku. Tieto informácie sa nenachádzali na výrobku v štátnom jazyku, aj keď zákon o ochrane spotrebiteľa v § 11 požaduje.

Uloženie pokuty považoval za dôvodné, s tým, že pri uložení pokuty bolo prihliadnuté na charakter protiprávneho konania, na rozsah jeho následkov a poškodenie práv spotrebiteľa pri nedodržaní povinnosti uvádzať zákonom požadované údaje o používaní výrobkov v štátnom jazyku. Výška postihu bola stanovená na základe zistenia, že došlo k porušeniu § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa v prípade 8 druhov CD nosičov v hodnote 158.128,- Sk a podľa názoru žalovaného je predaj, resp. kúpa predmetných výrobkov ohrozaním majetku spotrebiteľa v prípade ich nesprávneho používania v dôsledku absencie písomných informácií v štátnom jazyku, pričom celkový počet výrobkov, u ktorých boli zistené nedostatky v označení, nasvedčuje tomu, že nešlo o náhodne sa vyskytujúci nedostatok. Dôležitou bola podľa žalovaného aj skutočnosť, že kontrola bola vykonaná v prevádzke žalobcu, z ktorej sú dodávané výrobky ďalej do maloobchodnej siete a prostredníctvom ktorej sa dostávajú priamo k spotrebiteľovi.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie ustanovení § 11 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého pokiaľ sa informácie uvedené v § 9 a § 10 poskytujú písomne, musia byť v štátnom jazyku.

Účelom zákona o ochrane spotrebiteľa je ustanoviť niektoré podmienky podnikania významné pre ochranu spotrebiteľa, úlohy verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa a oprávnenia spotrebiteľov, združení spotrebiteľov alebo iných právnických osôb založených na ochranu spotrebiteľa. Tento zákon sa vzťahuje

na predaj výrobkov a poskytovanie služieb v prípadoch, keď k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky (§ 1 ods. 1, 3 zákona o ochrane spotrebiteľa).

Spotrebiteľom v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa sa rozumie fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti. Predávajúcim sa v zmysle § 2 ods. 1 písm. b / uvedeného zákona rozumie podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Výrobkom v zmysle § 2 ods. 1 písm. f / zákona o ochrane spotrebiteľa sa rozumie každá hnutelná nová, použitá alebo upravená vec, ktorá bola vyrobená, vyťažaná alebo inak získaná, bez ohľadu na stupeň jej spracovania, a ktorá, aj v rámci poskytnutia služby, je určená na ponuku spotrebiteľovi alebo v prípade ktorej možno rozumne predpokladať, že ju bude spotrebiteľ používať, ak sa táto vec dodáva v rámci podnikateľskej činnosti za odplatu alebo bezodplatne. Výrobkom je aj hnutelná vec, ktorá je súčasťou alebo príslušenstvom inej hnutelnej alebo nehnuteľnej veci. Za výrobok sa považuje aj elektrina a plyn určené pre spotrebiteľa.

Zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 9 a násl. ustanovuje informačné povinnosti nielen predávajúcemu, ale priamo výrobcovi a dovozcovi, ktorí výrobok uvádzajú do obehu, tak, že priamo výrobca a dovozca sú povinní výrobok zrozumiteľne, viditeľne a vhodnou formou označiť informáciami, ktoré umožňujú zhodnotiť riziká spojené s jeho používaním alebo inými informáciami, ktoré s bezpečnosťou výrobku súvisia. Na výrobku musia byť uvedené údaje nevyhnutné na identifikáciu výrobcu a dovozcu, výrobku a v prípade potreby i série výrobkov. K výrobku sú povinní pripojiť aj sprievodnú dokumentáciu; sprievodnou dokumentáciou výrobku sú doklady, ktoré sú nevyhnutné na prevzatie a používanie výrobku (§ 9 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa). Predávajúci je povinný riadne informovať spotrebiteľa o vlastnostiach predávaných výrobkov alebo charaktere poskytovaných služieb, o spôsobe použitia a údržby výrobku a o nebezpečenstve, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho použitia alebo údržby, ako aj o riziku súvisiacom s poskytovanou službou. Ak je to potrebné s ohľadom na povahu výrobku, spôsob a dobu jeho používania, je predávajúci povinný zabezpečiť, aby tieto informácie boli obsiahnuté v priloženom písomnom návode a aby boli zrozumiteľné. Uvedených povinností sa nemôže predávajúci zbaviť poukazom na skutočnosť, že mu potrebné alebo správne informácie neposkytol výrobca, dovozca alebo dodávateľ /§ 9 ods. 4, 5 zákona o ochrane spotrebiteľa/. Ustanovenie § 10 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa taktiež ukladá povinnosť predávajúcemu zabezpečiť, okrem ďalších povinností, aby k výrobkom ním predávaným údaje o spôsobe používania boli obsiahnuté v priloženom písomnom návode. Zákon o ochrane spotrebiteľa v § 11 ustanovuje povinnosť poskytovať informácie, ktoré sú uvedené v § 9 a § 10 tohto zákona a poskytujú sa písomne, v štátnom jazyku.

Predmetom kontroly nebol počítačový program ako dielo a predmet ochrany podľa autorského zákona, ale počítačová hra, ktorá bola ponúkaná spotrebiteľovi ako jeden celok, pričom potrebné je zdôrazniť, že samotný počítačový program je bez hmotného substrátu pre spotrebiteľa nepoužiteľný. Aby počítačová hra mohla byť spotrebiteľom v plnej miere využitá, bolo potrebné zabezpečiť i preklad ostatných na výrobku sa nachádzajúcich informácií o systémových požiadavkách, o programe a o vekovej hranici, potrebných pre samotné plnohodnotné použitie hry. Tieto

informácie ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu sa nenachádzali na výrobku v štátnom jazyku, aj keď to zákon o ochrane spotrebiteľa v § 11 požaduje.

Nebolo sporným, že žalobca ponúkal v mieste svojej prevádzky, kde sa uskutočnila kontrola, predaj počítačových hier do PC na CD nosičoch, ktorý napíňal definíciu veci v zmysle OZ. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že počítačový program je dielom v zmysle ustanovení Autorského zákona a požíva ochranu v zmysle ustanovení tohto zákona. Predmetom autorského práva je počítačový program podľa § 6 ods. 1 písm. a/ autorského zákona. Jeho definíciu ustanovuje § 5 ods. 8 autorského zákona tak, že počítačovým programom je súbor príkazov a inštrukcií použitých priamo alebo nepriamo v počítači. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde. Neoddeliteľnou súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál potrebný na jeho prípravu; ak spĺňa pojmové znaky diela podľa § 6 ods. 1 a § 15 ods. 1, je chránený ako literárne dielo.

Spornou otázkou v prejednávanej veci však nebola ochrana počítačového programu ako autorského diela, ale či návod na použitie počítačovej hry na CD nosiči tvorí súčasť diela poskytovaného vo forme počítačového programu podľa tvrdení žalobcu a to z dôvodu, že počítačový program a „návod k počítačovej hre“ sú neoddeliteľne spojené, pretože sú autorským dielom toho istého autora.

Podľa názoru odvolacieho súdu „návod k počítačovej hre“ by požíval ochranu podľa ustanovení autorského zákona, pokiaľ by bol spracovaný vo forme príkazov a inštrukcií napísaných alebo vyjadrených v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde, alebo by tvoril podkladový materiál potrebný na jeho prípravu ako neoddeliteľná súčasť počítačového programu; ak by spĺňal pojmové znaky diela podľa § 6 ods. 1 a § 15 ods. 1 autorského zákona. Zo skutkových okolností v prejednávanej veci však vyplýva, že výrobca predložil k počítačovej hre návod na jej použitie písomne, avšak v inom ako štátnom jazyku.

Z uvedeného aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že pokiaľ zákon o ochrane spotrebiteľa od predávajúceho požaduje, aby zabezpečil preklad cudzojazyčného návodu na použitie do slovenského jazyka, bolo potrebné, aby predávajúci podľa § 11 tohto zákona zabezpečil preklad tohto cudzojazyčného návodu na použitie (absencia ktorého vystavuje spotrebiteľa nebezpečenstvu nemožnosti riadneho alebo správneho používania predávaného výrobku) do slovenského jazyka v prípade predmetných počítačových hier na CD nosičoch, ktoré síce obsahovali pripojený písomný návod na použitie, avšak v inom ako štátnom jazyku, keďže v tejto súvislosti aj odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade CD ROM nosič spolu s manuálmi, bez ohľadu na to, čo je jeho obsahom, spĺňa zákonné podmienky výrobku v zmysle § 2 ods. 1, písm. f/ zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, pokiaľ krajský súd žalobu zamietol z dôvodu, že preskúmané rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie I. SOI v B. pre B. a odvolanie žalobcu zamietol, rozhodol vo veci správne, preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 246c/ OSP v spojení s §

219/ OSP potvrdil, keďže súd prvého stupňa rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal v zmysle § 246c/ SP v spojení s 224 ods. 1/OSP a v spojení s § 250k ods. 1/ OSP, pretože žalobca nemal v odvolacom konaní úspech.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 29. apríla 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová